

4 | **Rekonštrukcia teplovodov**
Na jar začína rozsiahla rekonštrukcia

13 | **Zašlá sláva Sabiny**
Seriál o ovocinárskej tradícii Sabinova a okolia

17 | **100 rokov futbalu**
Prinášame nový seriál

KULTÚRA

Za zamknutými dverami...

Nahliadnuť do okna kultúrneho sveta je stále nepovolenou pandemickou záležitosťou spoločnosti. Nebojujeme proti nariadeniam, bojujeme, aby sme prežili a boli pripravení, keď dostaneme zelenú na to, aby sa priatelia či rodina vedeli stretnúť pri niektorom z kultúrnych podujatí, ktoré boli cyklickými akciami z dielne Mestského kultúrneho strediska v Sabinove. Pozeráme sa však na celú pandemickú situáciu cez kreatívne prsty a naša vízia uprela svoj pohľad na kultúrnu infraštruktúru. Celá korona nám ukazuje a odкрýva iný pohľad na naše pracovné záležitosti a získavame čas rozvíjať úseky, na ktoré by sme pri plnej prevádzke nemali toľko priestoru.

Jozef Váhovský

Novus Libellus

Prvou zastávkou je mestská knižnica, ktorá ako jediná nezažíva tvrdý lockdown a kniha si nachádza svojho čitateľa v každej vekovej kategórii či žánri. Mestská knižnica v Sabinove si datuje svoje pôsobenie od roku 1940 a prešla si svojou genézou. Míľnikom v pôsobení sabinovskej knižnice bude určite rok 2021, ktorému predchádzala výzva Fondu na podporu umenia, kde sme našli odvahu bojovať o priazeň získania finančných prostried-

U. fond na podporu umenia

kov. Podarilo sa. Pripravili sme koncepčný projekt s víziou, ktorá nadväzovala na empiriu a stavili sme na myšlienku, že práve vo vizuálne príjemnom prostredí si čitateľ nájde čas knihu si nielen vypožičať, ale aj začítať sa do jej deja. Je pred nami ešte náročná cesta realizácie celého projektu, ale dôležité je povedať si, že Mestská knižnica v Sabinove sa stane reprezentatívnym priestorom, ktorý bude spĺňať kritéria modernej knižnice 21. storočia.

O ďalších krokoch prebudovania mestskej knižnice vás budeme informovať.

Pokračovanie na strane 11 »

Vyhodnotenie výsledkov projektu pre materské školy pod názvom Múdre hranie

Juraj Vrábel ml., referent pre styk s verejnosťou a médiami, foto: ilustračné

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR predložilo zoznam podporených žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na podporu zlepšenia vybavenia materských škôl v oblasti detských kníh a didaktických pomôcok v rámci rozvojového projektu „Múdre hranie“.

Hodnotených bolo celkovo 2 221 žiadostí. Finančné prostriedky vo výške 500 000 € boli rozdelené 706 žiadateľom. Materská škola mohla získať max. 500 €, ak ju navštevuje menej ako 50 detí a max. 1 000 €, ak ju navštevuje 50 a viac detí. Do žiadostí sa zapojili aj tri materské

školy v Sabinove, pričom všetky boli úspešné. Veríme, že podobné projekty budú aj naďalej pokračovať tak, aby potešili najmenších obyvateľov nášho mesta. «

19. zasadnutie MsZ v Sabinove

Dňa 18.3.2021 zasadalo vo veľkej zasadačke mestského úradu od 13.00 h v rámci 19. zasadnutia Mestské zastupiteľstvo v Sabinove. Prerokovaný program zasadnutia:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu rokovania, voľba návrhovej komisie a určenie overovateľov zápisnice
3. Stanovisko Mestskej rady k prerokovanému programu Mestského zastupiteľstva
4. Správa o výsledkoch ukončených kontrol
5. Návrh na schválenie Komisie pre posúdenie realizovateľnosti projektov participatívneho rozpočtu
6. Informácia o plnení rozpočtu za rok 2020
7. Návrh na I. zmenu rozpočtu na rok 2021
Stanovisko hlavného kontrolóra k I. zmene rozpočtu
8. Návrh na schválenie úveru a zabezpečenie úveru na financovanie projektu Muszyna – Sabinov: Posilňujeme spoločné kultúrne dedičstvo poľsko – slovenského pohraničia
Stanovisko hlavného kontrolóra k dodržaniu podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania
9. Návrh na poskytnutie finančných prostriedkov na záuj-

mové vzdelávanie žiakov s trvalým pobytom na území mesta Sabinov v CVČ na území iných obcí

10. Návrh na zmenu uznesenia Mestského zastupiteľstva v Sabinove č. 189 zo dňa 4.2.2021
11. Návrh na majetkoprávne riešenie majetku mesta
12. Návrh na zmenu Štatútu mesačníka - Spravodajca mesta Sabinov, Dodatok č. 2 k Štatútu mesačníka – Spravodajca mesta Sabinov
13. Schválenie investičného zámeru vybudovania Komplexu sociálnych služieb Sabinov-Orkucany v areáli Obchodnej akadémie
14. Rôzne
15. Interpelácie poslancov
16. Záver

Informácie o prerokovaných bodoch, kompletne materiály a prijaté uznesenia k bodom rokovania sú dostupné na webovom sídle mesta www.sabinov.sk v pravej časti stránky po kliknutí na logo Digitálne mesto alebo priamo po oskenní QR kódu smartfónom.

Pomoc pre občanov mesta

Juraj Vrábek ml., referent pre styk s verejnosťou a médiami

V čase koronakrízy sme svedkami nielen ohrozenia zdravia, ale aktuálna situácia nás niekedy núti siahnuť aj na finančné rezervy. Pandémia má nevyhnutne aj ekonomický dosah. V tejto situácii je každá pomoc pre občanov vítaná. Občianske združenie Hoos sa zameriava

na práva občanov, ak boli poškodení pri uplatňovaní ich práv, alebo sa stretli s ťažkým plnením za pôžičku, platbou vysokých úrokov z úveru, pri problémoch s exekúciou, pri zrážkach z dôchodku, prípadne pri dražbe bytu. Podobné problémy môžete zažiť aj vy a vyriešiť ich môžete pri kontaktovaní danej spoločnosti na tel. čísle 0908 084 541, alebo na emailovej adrese: spotrebitel@zdruzeniehoos.sk «

Ako triedilo mesto Sabinov komunálny odpad v roku 2020

Oddelenie komunálnych služieb

Podľa Zákona č. 329/2018 Z. z., § 4 ods. 6 je obec povinná zverejniť informáciu o úrovni triedenia komunálneho odpadu za predchádzajúci rok.

V meste Sabinov bolo v roku 2020 vyzbieraných 5387,007 ton komunálneho odpadu. Z tohto množstva tvorili vyseparované zložky 1634,597 ton, čo predstavuje 30,34 %. Ostatné zložky komunálneho odpadu /zmesový, objemný a drobný

stavebný odpad/, ktoré skončili na skládke odpadov, činili 3752,41 ton.

Na základe schváleného Nariadenia vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov, mesto Sabinov pri dosiahnutej úrovni triedenia komunálneho odpadu /30,34%/ bude od 1.3.2021 do 28.2.2022 platiť 22 €/t komunálneho odpadu uloženého na skládke. V roku 2019 mesto, pri dosiahnutej úrovni triedenia odpadu 32,28 %, platilo 13 €/t.

Zvýšenie poplatku o 9 €/t bude pre mesto znamenať nárast vo výdavkoch za uloženie komunálneho odpadu na skládke odpadov o cca 30 000 €.

V tabuľke č. 1 je porovnanie množstva a finančných nákladov na komunálne odpady za roky 2019 a 2020.

Tabuľka č. 1

	2019	2020
Počet obyvateľov k 31.12.	12 337	12 341
Množstvo komunálneho odpadu na osobu/rok	454,55 kg	436,51 kg
Množstvo vytriedeného odpadu na osobu/rok	146,75 kg	132,45 kg
Množstvo skládkovaného KO na osobu/rok	307,80 kg	304,06 kg
Náklady na odpad	331 704,82 €	347 160 €
Výber poplatku od občanov	200 965,11 €	247 798 €
Doplatok mesta za odpad	130 739,71 €	99 362 €

Prehľad vyzbieraných zložiek komunálneho odpadu na území mesta Sabinov za roky 2019 a 2020 sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

SEPAROVANÉ ZLOŽKY KOMUNÁLNEHO ODPADU			
Kód odpadu	Názov odpadu	Množstvo /t/	Množstvo /t/
		2019	2020
20 01 01	Papier a lepenka	141,645	130,890
20 01 02	Sklo	126,300	120,830
20 01 03	Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky	1,672	1,935
20 01 04	Obaly z kovu	2,444	1,789
20 01 08	Biologický rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	5,210	6,440
20 01 10	Šatstvo	23,350	20,820
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,252	0,210
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	9,104	7,110
20 01 25	Jedlé oleje a tuky	0,455	0,640
20 01 33	Batérie a akumulátory	0,630	0,073
20 01 35	Vyradené el. a elektron. zariad. Iné ako uvedené v 200121 a 200123	8,046	3,483
20 01 36	Vyrad. el. a elektron. zariad. Iné ako uvedené v 200121, 200123, 200135	17,420	15,789
20 01 38	Drevo a iné ako uvedené v 200137	13,570	18,290
20 01 39	Plasty	89,760	109,050
20 01 40	Kovy	0,088	0,090
20014001	Meď, bronz, mosadz	15,656	16,034
20014002	Hliník	17,307	17,297
20014005	Železo a oceľ	1125,955	988,661
20014007	Zmiešané kovy	0,341	0
20 02 01	Biologický rozložiteľný odpad	211,210	175,166
	Celkové množstvo /t/	1810,415	1634,597
OSTATNÉ ZLOŽKY KOMUNÁLNEHO ODPADU			
Kód odpadu	Názov odpadu	Množstvo /t/	Množstvo /t/
		2019	2020
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	2226,51	2293,52
20 03 07	Objemný odpad	1570,84	1385,62
20 03 08	Drobný stavebný odpad		73,27
	Celkové množstvo /t/	3797,35	3752,41
		2019	2020
Celkové množstvo separovaných zložiek /t/		1810,415	1634,597
Celkové množstvo ostatných zložiek /t/		3797,35	3752,41
Celkové množstvo všetkých zložiek /t/		5607,765	5387,007
Celková vyseparovanosť /%/		32,28 %	30,34 %

Z uvedených výsledkov vyplýva, že množstvo komunálneho odpadu končiaceho na skládke bolo v roku 2020 /3752,41 ton/ porovnateľné s rokom 2019 /3797,35 ton/, aj keď bol predpoklad vyššej tvorby zmesového komunálneho odpadu z dôvodu zdržiavania sa väčšiny obyvateľov v čase pandemických opatrení vo svojich domácnostiach. Táto situácia sa nepriaznivo premietla aj do zníženého množstva niektorých druhov triedeného odpadu, ktoré bolo spôsobené uzavretím prevádzok zberných surovín /výkup železného šrotu/.

Vďaka prístupu zodpovedných obyvateľov sme v roku 2020 dosiahli zlepšenie v triedení plastov o viac ako 19 ton.

V roku 2021 mesto začalo so zberom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu od bytových domov. Veríme, že zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu prispeje k zníženiu množstva komunálneho odpadu končiaceho na skládke a dôjde k ďalšiemu zlepšeniu situácie v odpadovom hospodárstve v roku 2021. «

Nedostatky pri triedení kuchynského odpadu

Oddelenie komunálnych služieb a Juraj Vrábel ml., foto: oddelenie komunálnych služieb

Iste ste si všetci všimli, že po novom roku tu máme nové smetné nádoby hnejšej farby. Na jednotlivé stanovišťa nepridubli náhodou. Za účelom triedenia biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, skrátene BRKO, boli umiestnené pred jednotlivé bytové domy v Sabinove, k čomu nás viaže aj nová legislatíva. Týmto by sme sa chceli poďakovať všetkým občanom, ktorí k tejto novinke pristúpili zodpovedne a začali tento odpad triediť. Pomáhajú tak nielen našej planéte, ktorá si takto

môže čiastočne vydýchnuť, ale aj sebe, zlepšením životného prostredia. Isteže, vyskytli sa aj nedostatky, s ktorými sme počítali, no nie sú také, ktoré by sa nedali odstrániť. Napríklad problémom je totiž to, čo sa objavilo v odpadoch. Našli sa tam aj prvky, ktoré tam nepatria. Ide síce o kuchynský odpad, no o taký, ktorý je zabalený v plastových vreciach. A plast samozrejme nemá čo robiť v tomto type odpadu. Spôsobuje to následne problémy mestu, ale aj odberateľskej firme, ktorá musí robiť ďalšiu selekciu. Preto by sme radi občanov požiadali, aby dôslednejšie oddeľovali predmetný odpad podľa druhu nádob. Robíme to predsa všetci pre seba. «

Ponuka na služby

Ján Maruša, prokurista spoločnosti,
foto: archív spoločnosti

Verejnoprospešné služby, spol. s r.o.

Hollého 35, 083 01 Sabinov

- Služba s vysokozdvížnou plošinou s pracovnou výškou zdvihu 20 m a max. bočným dosahom pri 225 kg – 9,6 m.

K plošine poskytujeme tieto práce:

- » opravu a údržbu elektrikárskych zariadení,
- » elektroinštalačné práce – prípojky k rodinným domom NN,

- » komplexné rekonštrukcie elektrických rozvodov s vystavením revíznej správy,
- » orezy a výrubu drevín a iné.

- Služba na prevoz sypkých materiálov ako štrk, piesok, makadam, zemina a to:

- » kontajnerom do 8 t,
- » ľahkým úžitkovým trojstranným vyklápačom do 4,5 t.

V prípade záujmu a bližších informácií nás kontaktujte na tel. čísle 0948 109 211 alebo emailom vps.sabinov@centrum.sk «

Rekonštrukcia teplovodov v Sabinove

Sabyt a MsÚ, foto: Sabyt

SABYT spol. s r.o.

V roku 2021 bude v meste Sabinov prebiehať rozsiahla rekonštrukcia teplovodných rozvodov od kotolne na Ul. Pod Švabľovkou k bytovým domom na Ul. Murgašovej, Ul. 17. novembra a Ul. Ružovej.

Predmetom prác bude výmena zastaraných a technicky nevyhovujúcich teplovodných potrubí za nové predizolované potrubia. Výmena potrubia bude realizovaná v existujúcich teplovodoch, ktoré sa výkopom obnažia, otvoria a po reali-

zácii zasypú. Miesto rozkopávky sa uvedie do pôvodného stavu. Stavba sa bude realizovať po jednotlivých etapách tak, aby od teplej vody bola odstavená len tá ulica, na ktorej bude prebiehať výmena potrubia.

Cieľom projektu je zabezpečenie bezporuchovej, energeticky úspornej dodávky tepla a teplej úžitkovej vody na najbližšie desaťročia.

Vzhľadom na nevyhnutnosť výkopových prác značného rozsahu chceme týmto požiadať obyvateľov predmetných ulíc o ústretovosť a trpezlivosť pri realizácii tejto stavby, ktorá im prinesie úžitok v podobe stabilnej a kvalitnej dodávky tepla a teplej vody.

Miesto stavby: Ul. Murgašova č. 2-13, Ul. 17. novembra č. 21-31, Ul. Ružová č. 43-63 a napojenie Ul. Kpt. Nálepku č. 1, 2, 11 ku kotolni na Ul. Pod Švabľovkou č. 5

Termín realizácie: 2021, mimo vykurovacej sezóny

Investor: SABYT spol. s r.o. «

Second hand na sabinovský spôsob

Juraj Vrábel ml., referent pre styk s verejnosťou a médiami, foto: oddelenie komunálnych služieb

Článkov, ktoré apelujú na dodržiavanie poriadku, či proti vandalizmu, prípadne za lepšie životné prostredie, bolo viac než dosť. Ako vidieť, z praktického hľadiska ich bolo zrejme málo. Nestačia už ani kontajnery na šatstvo, tak si to niektorí zvlášť kreatívni občania namierili do prírody. Pred príchodom zvierat sa tieto haldy stali ešte cieľom sociálne slabších občanov, čo je tiež smutný fakt na celej situácii. Nehovoriac o estetike, či ekologickej záťaži – toto totiž nie je rozložiteľný odpad

a príroda musí len neveriacky krútiť hlavou, čo sa to s ľuďmi deje. Zrejme je to preto, že second handy sú kvôli pandémie zatvorené, tak sa niekto rozhodol vytvoriť súkromný kšeft pre zákazníkov v exteriéri. O takéto nápady však nikto rozumný nestojí...

Isteže, tieto kopy šatstva sa nachádzajú za mestom a nedá sa ukázať prstom, že ide o Sabinovčanov, resp. na konkrétneho vinníka. **No aj touto cestou by sme chceli požiadať, resp. vyzvať občanov, ak už takéto problémy nastane a máme prebytočné šatstvo, neodnášajme ho do prírody. A ak ho je priveľa, vieme si to aj časovo rozložiť a postupne príslušné kontajnery na tento účel naplniť.** Odmenou nám bude krajšie životné prostredie. Veď musíme uznať, že o takéto divoké textilné skládky nikto rozumný nestojí... «

Obchodné centrum Sabinov

Jozef Majtner, Spoločný stavebný úrad

Je zjavné, že objem investičných nehnuteľností na Slovensku klesol v dôsledku pandemickej situácie. Napriek poklesu je však trh investičných akcií stále ešte veľmi aktívny.

V našom meste investor Primum, s.r.o. Bratislava po prerušení stavebného konania znova pokračuje v dopĺňaní chýbajúcich dokladov. Výstupom z tohto konania by malo byť vydanie stavebného povolenia na stavbu „Obchodné centrum Sabinov“. V súčasnej dobe sa spracováva projektová dokumentácia, zabezpečuje sa majetkoprávne vysporiadanie v súlade s vydaným územným rozhodnutím a realizujú sa hrubé terénne úpravy.

Obchodné centrum Sabinov by malo po realizácii kompozične dotvoriť prázdnu časť parciel za objektom a pri objekte Kaufland. Pôdorysne je objekt riešený v tvare dvoch navzájom posunutých obdĺžnikov. Súčasťou obchodného centra by mali byť maloobchodné prevádzky Tedi,

Pepco, Gate, Deichmann, DM, Kik. Tento objekt svojou funkciou dotvorí, skvalitní a kultúrni existujúce prostredie a súčasne rozšíri ponuku služieb a tovarov našim občanom. Výhodou bude aj to, že občania nášho mesta a spádového územia nebudú musieť cestovať za nákupmi v sortimente, ktorý ponúkajú uvedené obchodné prevádzky, do krajského mesta. «

Linka pomoci

MsÚ Sabinov

Vzhľadom na prísne opatrenia z dôvodu pandémie COVID 19 mesto Sabinov spustilo linku pomoci pre jednotlivcov a rodiny odkázané na pomoc v sociálnej oblasti, pre osoby so zdravotným postihnutím, pre našich seniorov a ich opatrovateľov v rodine. Poskytujeme sociálne poradenstvo a v rámci možností mesta zabezpečíme potrebné sociálne služby. Informácie vám poskytneme na sociálnom oddelení v pracovných dňoch na tel. číslach 051 48 80 418, 0917 620 019 v čase od 8.00 h do 15.00 h.

Zabezpečenie ochrany lesov pred požiarmi a opatrenia pred vypaľovaním trávy a suchých porastov v roku 2021

npor. Ľubomír Kijovský – samostatný inšpektor oddelenia požiarnej prevencie OR HaZZ v Prešove

Lesy sú základnou súčasťou nášho životného prostredia, ekonomiky, kultúry a tradícií. Sú nenahraditeľný zdroj energie a zároveň chránia pôdu, vodu a sú domovom vzácnych druhov rastlín a živočíchov. Jar je obdobie charakteristické zvýšenou pracovnou aktivitou pri odstraňovaní starých zvyškov suchej trávy, lístia, porastov a rôznych odpadkov. Občania v mnohých prípadoch porušujú zákon o ochrane pred požiarmi a svojím nezodpovedným a ľahkovážnym konaním, ohrozujú okrem seba aj svoje okolie a prírodu.

V lesnom hospodárstve v okrese Sabinov bol zaznamenaný jeden lesný požiar v katastrálnom území obce Kamenica. Priame škody boli vyčíslené na 2 125 €. Hasiči Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove, z hasičských staníc Sabinov a Lipany zasahovali pri 58 požiaroch v ostatnom prírodnom prostredí, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v minulom roku o 12 požiarov menej. V 45 prípadoch príčinou vzniku požiarov bolo vypaľovanie trávy a suchých porastov, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 8 požiarov menej. Priame škody boli vyčíslené na 1 120 €.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove sa obracia na všetkých občanov s výzvou k aktívnej spolupráci, **rešpektovať zákon o ochrane pred požiarmi, nevypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov, nefajčiť v lesoch a nezakladať oheň v priestoroch, alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.** Les je jedným z najcennejších bohatstiev, ktoré ľudstvo vďaka jeho samoobnoviteľným schopnostiam môže trvalo využívať. Veríme, že aj s vašou pomocou sa nám podarí uchrániť to najcennejšie bohatstvo, ktoré ľudstvo má – lesy. «

Nepochopiteľný krok

Juraj Vrábel ml., referent pre styk s verejnosťou
a médiami, foto: Dominik Majiroš

Mesto Sabinov sa v júni 2020 na stránkach nášho Spravodajcu poďakovalo Dominikovi Majirošovi, ktorý na základe vlastnej iniciatívy požiadal mesto o možnosť výsadby líp malolistých. Po určení parcely bola vykonaná výsadba 8 kusov týchto stromčekov. Radosť z jeho šľachetného skutku však trvala prikrátko. Vlastne ani nie radosť, ako samotná životnosť. Dnes sú nažive už len dve lípy. Nie, nepoznačili ich ani mrazy a ani pandémie. Stali sa terčom ľudskej zloby. Komu zavádzali budúce pľúca našej planéty, sa zistiť nepodariť. Ak by dotýčny „veľmajster bojových umení“ vystúpil z anonymity a vysvetlil dôvody svojho brachiálneho skutku, prípadne aký to malo „zmysel“, iste by sa mu občania na stránkach mesačníka poďakovali. Pán Majiroš v úmysle skrášliť mesto investoval energiu, čas, financie, aby pomohol všetkým. Neznámy hrdina za pár sekúnd všetko zničil, a aby uká-

zal „solidaritu a štipku ľudskosti“ nechal nám ešte dve lípy, aby nám asi nebolo smutno, inak sa to asi vysvetliť nedá. Po tejto trpkkej skúsenosti dnes už s istotou nemôžeme vedieť, či aj tieto dva stromčeky časom neodídu do histórie vandalkej kroniky, ktorá je, žiaľ, z roka na rok obsažnejšia. Kiežby táto kniha vôbec neexistovala... <<

Ak správne triedime, svet je krajší

Juraj Vrábel ml., referent pre styk s verejnosťou
a médiami, foto: ENVI-PAK

Môže sa zdať, že zberná nádoba je dostatočne veľká na to, aby pojala PET fľašu, kartón či plechovku aj bez toho, aby ju musel človek stláčať. Je síce pravda, že väčšina z nich má síce malú hmotnosť, ale za to veľký objem, najmä PET fľaše. Nestlačené PET fľaše v zberných nádobách zbytočne zaberajú veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť vyváža vzduch.

Rovnako to platí aj pre kartón či plechovky. Preto je veľmi dôležité obal jednoducho stlačiť. V prípade, že je to pre niekoho namáhavé, môže obal položiť na zem a pristúpiť ho. Prešľapávanie, stláčanie a skrúcanie týchto obalov je preto veľmi dôležité.

Takýmto postupom sa do kontajnerov vojde približne 4-krát viac odpadov. Napríklad do nádoby o objeme 1100 l

Lekári bez hraníc

text a foto: Juraj Vrábel ml., referent pre styk
s verejnosťou a médiami

Dňa 15. marca 2021 navštívili Sabinov zástupcovia najväčšej nezávislej neziskovej lekárskej humanitárnej or-

ganizácie na svete, ktorá bola založená v novembri 1971 skupinou francúzskych lekárov. K nám prišli zástupcovia Francúzska, Talianska, Rumunska a Rakúska, aby sa oboznámili v teréne so špecifikami života rómskej komunity a s možnosťou nadviazania spolupráce pri zlepšení podmienok ich života. Primátor mesta

Diamantová svadba

8.4.1961 ♥ 8.4.2021

Mikuláš KAŠČÁK

a

Darina, rod. KEDŽUCHOVÁ

Ku krásnemu výročiu vám blahoželá
najbližšia aj vzdialenejšia rodina

Určite sa pripájajú aj vaši bývalí žiaci.

sa zmestí približne 733 stlačených 1,5 litrových PET fliaš. Ak by sme ich do nádoby hádzali nestlačené, zmestilo by sa ich tam len približne 200. S tým súvisí aj ďalšia vec. Čím viac sa PET fliaš, kartónov či plechoviek zmestí do nádoby, tým viac sa zníži interval zvozu zberných nádob a ušetrí sa na prepravných nákladoch. Zmenšenie obalov pomáha aj pri ich jednoduchšej manipulácii a následnej recyklácii, čím sa znova znižujú náklady. A častokrát to môže byť aj niekoľko desaťtisíc eur za rok. Preto nezbúdajme šetriť i takýmto spôsobom. <<

Michal Repaský v krátkom príhovore privítal zástupcov jednotlivých krajín a vyjadril spokojnosť nad tým, že okrem Slovenska tieto lekári pôsobia ešte v 18 ďalších krajinách, a že pre možnosti ďalšej spolupráce si vybrali práve naše mesto. <<

SENIOR KLUB

Senior klub je z dôvodu obmedzenia pohybu na základe uznesenia vlády č. 160 zo 17.3.2021 zatvorený do odvolania. O ďalšej činnosti klubu Vás budeme priebežne informovať. Ďakujeme za pochopenie.

Bližšie informácie u p. Sedlákovej, tel. 0908 977 760.

Operačný program
Efektívna
verejná správa

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Operačný program
Efektívna
verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
Efektívna
verejná správa

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREVENCIA
KRIMINALITY

Národný projekt

„Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“

HL'ADÁTE RADU?

Stali ste sa obeťou trestného činu?

- podvodu?
- násilia?
- krádeže?

Informačná kancelária pre obeť trestných činov Prešov

Klientske centrum Okresného úradu
Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
prízemie, kancelária č. 02
051/7082458
pomocobetiam@minv.sk
www.minv.sk/prevencia.kriminality
Live chat

Úradné hodiny

Pondelok	08:00 – 15:00
Utorok	08:00 – 15:00
Streda	08:00 – 15:00
Štvrtok	08:00 – 15:00
Piatok	08:00 – 14:00

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

155

150

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

0800 172 500

112

158

Výzva pre občanov na zvýšenie opatrnosti počas sčítania

MsÚ Sabinov

Pri prvom historicky elektronickom sčítaní obyvateľov sme okrem pozitívnych reakcií zaznamenali už aj snahy o podvody páchané na dôchodcoch. Niektorí občania nedokážu uskutočniť sčítanie sami, preto sú k dispozícii aj asistenti, no treba si dať veľký pozor, či nejde o falošných asistentov, ktorých jediným cieľom je získať osobné údaje respondenta, následne zneužiť a pripraviť ich tak o úspory. Prosíme preto príbuzných starších občanov, aby apelovali na svojich blízkych, a aby ich dôrazne vystríhali pred takýmito praktikami. **Asistované sčítanie bude prebiehať od 1. apríla 2021 do 31. októbra 2021.** Najlepšou cestou je tá, ak pri sčítaní pomôžu konkrétnym osobám príbuzní, ktorým dôchodcovia plne dôverujú, no nie vždy sa táto možnosť ponúka. V tomto prípade tí obyvatelia, ktorí sa nedokážu sčítať sami ani s pomocou blízkych, majú dve možnosti:

- osobne sa dostaviť na kontaktné miesta zriadené obcou či mestom, kde ich sčíta stacionárny asistent,
 - telefonicky kontaktovať obec (prípadne call centrum) a požiadať o pomoc pri sčítaní - mobilný asistent ich príde sčítať priamo domov.
- Mobilných asistentov sčítania ustanovuje obec alebo mesto. Budú sa povinne preukazovať príslušným preukazom. Obyvatelia si s nimi najskôr dohodnú presný čas príchodu. V telefonáte sa dozvedia aj meno a priezvisko mobilného asistenta. Od týchto opatrení sa očakáva eliminácia podvodných konaní. Podvodníkom nejde o pomoc, chcú sa dostať do príbytku obete a obrať ju o peniaze či iné cennosti. Podľa skúseností polície nepohrdnú ani osobnými dokladmi, ktoré by mohli zneužiť. V prípade podozrení, alebo ponúkanej pomoci pri sčítaní, prosím, kontaktujte príslušníkov Policajného zboru na známom čísle 158. «

**SODB
2±21**

**SČÍTANIE
OBYVATEĽOV,
DOMOV
A BYTOV**

Štatistické údaje za posledných 6 mesiacov

Referát evidencie obyvateľstva, Juraj Vrábek ml.

Za posledné tri mesiace kalendárneho roka 2020 v období október až december sa narodilo 37 detí – z toho 16 chlapcov a 21 dievčat. Žiaľ, naše rady opustilo aj 43 občanov mesta, z toho 22 mužov a 21 žien. Za svoj nový domov si naše mesto zvolilo 27 nových spoluobčanov, z toho bolo 11 mužov a 16 žien. 32 obyvateľov odišlo bývať mimo naše mesto. Ide o 17 mužov a 15 žien.

Pri prvých troch mesiacoch roka 2021 vidíme určité rozdiely oproti posledným

trom z roku 2020. Narodilo sa nám menej detí, konkrétne 33, no tentokrát to je viac chlapcov ako dievčat v pomere 19:14. Teší nás, že aj napriek pretrvávajúcej pandémie máme menej úmrtí oproti poslednému sledovanému obdobiu. Za prvé tri mesiace máme 31 zosnulých, z toho bolo 19 mužov a 12 žien. Bývať do Sabinova prišlo 26 nových občanov – 10 mužov a 16 žien. Naopak, nové bydlisko mimo nášho mesta našlo až 47 ľudí – 26 mužov a 21 žien. V prvých troch mesiacoch sme zaznamenali aj nezvyčajné mená ako Mia, Anchel Jeremiáš, Bryan, či Anna Lusi. «

Zo života Základnej školy na Ulici Komenského 13 v Sabinove

Ponožková výzva

Z. Vargová, foto: archív školy

**Tušil, že nielen Boh je svätý,
nielen On,
sväté sú aj deti.
A že ich prudká túžba žiť
nemôže Boha uraziť.**

Milan Rúfus

oslavy ľudskej jedinečnosti nosia dve rozdielne ponožky. Ponožková výzva je určená všetkým, ktorí chcú prejaviť solidaritu a podporiť ľudí s Downovým syndrómom a ich rodiny. Zároveň sa rozširuje povedomie o tom, že ľudská individualita robí tento svet krajším, pestrejším, zaujímavejším a inšpirujúcim. Práve vďaka pozitívnemu príkladu sa aj žiaci 4.C s pani učiteľkou Martinou Rímskou, 3. B s p. uč. Alenou Štofánikovou, v spolupráci so školskou špeciálnou pedagogičkou Zuzanou Vargovou stali šíriteľmi porozumenia a rešpektu k rozdielnosti. «

Milan Rúfus a jeho výrok, že deti s Downovým syndrómom sú Božie deti, sa ujal.

Sú to deti, ktoré sa prejavujú úprimnosťou, náklonnosťou a objatiami. Tešia sa z maličkostí a milujú život. Nepoznajú závisť, nevraživosť a ďalšie negatívne prejavy, s ktorými sa v spoločnosti stretávajú.

21. marec je svetový deň Downovho syndrómu. Každý rok v marci prebieha Ponožková výzva, prostredníctvom ktorej sa šíri povedomie o ľuďoch s Downovým syndrómom. Ich prijatie spoločnosťou, šanca na bežné vzdelanie či príležitosť na prácu ešte stále nie je samozrejmosťou. Tento deň sa na znak

ZŠ Komenského 13 v Sabinove – pilotná škola v používaní kloktacích testov

T. Župová, foto: archív školy

Od 5.3.2021 žiaci 2. stupňa, ktorí sa vzdelávajú v skupinách v počte 5 žiakov + 1 učiteľ, majú možnosť sa testovať kloktacími testami.

Kloktací test je bezpečný a jednoduchý odobratie vzorky vo forme výplachu ústnej dutiny žiaka fyziologickým roztokom. Odber vzorky sa vykonáva pod dohľadom p. učiteľa J. Beliša a asistentky A. Bolvanovej. Odoberaté vzorky zozbiera poskytovateľ služby, ktorý ich vyhodnotí PCR testom a výsledok testu doručí zákonnému zástupcovi žiaka (SMS alebo e-mail).

Kloktací test je určený žiakom II. stupňa v základných školách (nie pre zamestnancov škôl, ani pre zákonných zástup-

cov žiakov). Žiak na 2. stupni základnej školy, ktorý nemá záujem o kloktacie testy, sa naďalej testuje antigénovými testami. Testovanie je bezplatné.

Tento druh testovania z odobratej vzorky prostredníctvom výplachu ústnej dutiny žiaka sa vyhodnocuje v akreditovanom laboratóriu PCR testom na zistenie prítomnosti vírusu SARS-CoV-2. Výhodou kloktacích testov je presnejšia/citlivejšia detekcia prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 v porovnaní s antigénovými testami. Zároveň odber vzorky prostredníctvom výplachu ústnej dutiny predstavuje najmenej invazívnu formu odobratia vzorky oproti výterom z nosohltanu.

Ďalšou z výhod je, že nie sú potrebné pri odbere vzorky žiadne špeciálne ochranné pomôcky okrem bežne pou-

žívaných, ako je respirátor, rúško alebo štít, môžu sa použiť aj ochranné gumené rukavice. Taktiež sa nevyžaduje prítomnosť zdravotného personálu. «

Jarná škola 2021 na Základnej škole Komenského 13 v Sabinove

Hovancová Eva, foto: archív školy

„Škola života nepozná prázdniny.“
(Ján Ámos Komenský).

A týmto výrokom sme sa riadili aj na Základnej škole Komenského 13 v Sabinove. Škola života nás v týchto dňoch učí, že nemôžeme poľaviť, musíme pokračovať, spojiť všetky sily a nájsť vhodné riešenia, ktorými čo najviac dobehneme zameškané. Preto sme privítali možnosť „neprázdniť“ počas jarných prázdnin, ale nechať brány školy otvorené, podať rodičom a deťom pomocnú ruku, neprerušit deťom režim dňa, ktorý si znovu tak ťažko vybudovali, ani kontakt so svojimi rovesníkmi, ktorý je pre ne tak veľmi potrebný. Teší nás, že rodičia privítali túto možnosť a prihlásili deti do jarnej školy. Cieľom jarnej školy bolo nájsť vhodné výchov-

no-vzdelávacie aktivity, ktorými by si žiaci doplnili doteraz preberané učivo a upevnili získané vedomosti a zručnosti. A myslíme si, že sa nám to podarilo. V našej Jarnej škole sme sa neriadili bežným rozvrhom hodín. Učitelia, asistenti učiteľov, ako aj vychovávateľky v ŠKD pripravili deťom rôzne didaktické hry, zamerané na upevnenie učiva v matematike, slovenskom jazyku, anglickom jazyku, ale aj v prírodovede a vlastivede. Posilnili sme aj čitateľskú gramotnosť a využili sme zážitkovú formu učenia na upevnenie učiva. Snažili sme sa, aby každý deň v jarnej škole bol pre deti niečím iným. Zamerali sme sa na aktivity ako: Spoznaj a chráň svoju planétu (deň zameraný na prírodovedu a vlastivedu), Matematický kúzelník (deň upevňovania učiva z matematiky), Na Slovensku

po slovensky (deň upevňovania učiva zo slovenského jazyka), Prečítali naši vaším (čitateľská gramotnosť) a Aj keď malí, ale zdraví (krátke pohybové aktivity na čerstvom vzduchu). Atmosféra v jarnej škole a v jarnom školskom klube bola úplne iná, ako počas riadneho vyučovania. Pre deti to bolo čosi nové, pretože jarné prázdniny trávili vo svojich školských triedach a nie doma, nedostávali domáce úlohy a nové hry v kolektíve rovesníkov im priniesli do očí radosť a nadšenie. Sme veľmi radi, že sme aspoň takýmto spôsobom našli cestu, ako spojiť dobré s užitočným. «

V prvej šestke na Slovensku!

Ivana Lorinčíková, foto: rodinný archív

Pri premiérovej účasti na celoslovenskom kole Olympiády v anglickom jazyku sa **Karolíne Krištofovej**, študentke druhého ročníka **Súkromného Gymnázia DSA**, podarilo svojou usilovnosťou a vynikajúcimi schopnosťami presvedčiť porotu súťaže a **obsadiť skvelé šieste miesto**. Všetci súťažiaci boli vo svojich výkonoch naozaj

veľmi vyrovnaní, rozdiely medzi jednotlivými miestami boli minimálne.

So svojím výkonom a celkovým umiestnením bola Karolína všeobecne veľmi spokojná, veď byť šiesta najlepšia angličtinárka Slovenska v kategórii 2A (1. a 2. ročník 4-ročnej, 5. a 6. ročník 8-ročnej formy gymnázia) je naozaj veľká vec. Počas celého trvania súťaže, ktorá vyvrcholila dvojdným online celoslovenským kolom 24. a 25. marca 2021, získala nesmierne množstvo cenných skúseností a tiež možnosť porovnať sa s tými najlepšimi.

Karolíne k obdivuhodným výsledkom srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov nielen pri reprezentácii našej školy! «

Z aktivít ZŠ Ul. 17. novembra Sabinov

Tvorivé aktivity žiakov počas dištančného vzdelávania

text a foto: web školy

Žiaci našej školy sa na hodinách v rámci dištančného vzdelávania snažia vedome a tvorivo naplňať citát A. Einsteina: „*Kreativita je inteligencia, ktorá sa zabáva.*“

Dôkazom toho sú aj ich výtvarné diela, ktoré vznikli počas hodín literatúry, dejepisu, výtvarnej výchovy, triednickej hodiny. Na hodinách literatúry žiaci vytvárali v rámci aktivity *Marec - mesiac knihy*, záložky s citátmi a portrétmi Marka Twaina a M. R. Štefánika. Žiaci pracovali so svojou obľúbenou knihou, lúštili krížovky, rébusy, riešili marcové šifry, hľadali spisovateľov z celého sveta, dešifrovali rôzne diela či mestá a miesta späté s významnými osobnosťami... Tí najlepší boli ocenení a získali nielen nové poznatky, ale v domácom prostredí spolu so svojimi blízkymi zažili kopec zábavy pri riešení hádaniek a šifier.

Pripravená je pre nich aj beseda so spisovateľkou a ilustrátorkou, víťazkou Bienále ilustrácií 2020. Na hodinách dejepisu strávili žiaci 5. A triedy tvorivé a pekné chvíle pri výrobe *kartuše* s ich menom v podobe *hieroglyfov* a pri *kresbe egyptských bohov*. S rodičmi a staršími rodičmi si zaspomínali na dejiny ich rodu pri projektoch *Výťahovalectvo a Rodostrom*. Dištančné vzdelávanie na hodinách výtvarnej výchovy prinieslo kolekciu pekných prác na tému *Sabinov očami detí*. Najkrajšie výtvarné práce žiakov postupujú do krajského kola tejto

regionálnej výtvarnej súťaže, ktorej organizátorom je naša škola. Žiaci 6. B a 5. A triedy vo voľnom čase vytvárali umelecké *objekty zo snehu a ľadu*, vyskúšali si i *maľbu do snehu*. V rámci tematického celku *Podnety fotografie* žiaci školy tvorili na tému *Mikro a Makro detail*. Svoju fantáziu žiaci 2. stupňa uplatnili

i pri tvorbe a *ilustráciách čitateľských denníkov* a tvorbe videí na triedne kolo recitátorskej súťaže *Hviezdoslavov Kubín*. Výtvarné a fotografické výtvary žiakov 2. stupňa školy si môžete pozrieť vo fotogalérii školy a na facebooku v profile *Sme Kreatívni*. «

22. marec – Deň vody

Leonardo da Vinci povedal:

„Vode bola daná čarovná moc byť miazgou života na Zemi.“

22. marec bol vyhlásený za Svetový deň vody. Voda má pre človeka nesmierny význam. Bez vody si život nevie-

22. MAREC Svetový deň vody

Doniesli sme si v tento deň do školy na pitie čistú vodu a prišli sme oblečení v modro-bielom oblečení ale aj ako vodník, námorník, pirát či žabka.

me predstaviť. A preto by sa mal neustále klásť veľký dôraz na jej prirodzenú ochranu a obnovu pre budúce generácie.

Aj my sme si v našej škole počas prezenčnej výučby pripomenuli tento deň. Diskutovali sme o šetrení vodou v domácnostiach a spôsoboch ochrany vody, rozprávali sme sa o budúcnosti vody pri rôznych aktivitách a hrách. Interiér školy sme vyzdobili expozíciou o vode. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry sme vytvárali básne a rôzne slohové útvary s touto témou. Dali sme tým najavo, že nám osud našej planéty nie je ľahostajný. «

Rozšírenie fondu školskej knižnice

Veľmi nás teší, že môžeme pedagogickým zamestnancom, žiakom našej školy a ich rodičom oznámiť ďalšie rozšírenie knižného fondu školskej knižnice. V rámci projektu „Čítame radi“ MŠVVaŠ SR sme nakúpili knihy pre žiakov 1. a 2. stupňa (na ukážku: Čo učky nevedia, Strážca tieňov, Tajná záhrada, Babka Gaunerka, Malé ženy, Denník Anny Frankovej, Päť kráľovstiev, Ako si vycvičiť draka, ...) a odbornú literatúru pre pedagogických zamestnancov (vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov, žiakov s vývinovými poruchami učenia, ...) Po návrate k riadnemu chodu výchovno-vzdelávacieho procesu plánujeme so žiakmi realizovať zaujímavé aktivity podporujúce rozvoj čitateľskej gramotnosti a zvýšenie záujmu o čítanie kníh rôzneho žánru. «

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pokračovanie z prvej strany »

Pri knižnici ešte zostaneme. 7.3.2021 sme ju preniesli do virtuálneho priestoru, kde sme si pre vás pripravili be-

liber, pri príležitosti Týždňa slovenských knižníc. Spisovateľka sa v memoároch vrátila k písaniu svojich prvotín, ktoré krstila práve v našej knižnici, prezradila odkiaľ čerpá

sedu so sabinovskou spisovateľkou Laurou Strakovou Fechovou. Beseda bola súčasťou online projektu Ave

inšpiráciu pre svoju tvorbu a rovnako odpovedala na otázky, čo ďalej varí vo svojej spisovateľskej kuchyni.

ČIM – ČIM na obrazovkách...

Dvadsaťsiesty Sabinovský ČIM – ČIM ste mohli vidieť vo svete internetu. Tradičné a cyklické podujatie mestskej

aktivít zrušilo, alebo zaniklo. Oceňovanie učiteľov v roku 2020 tak rovnako dostalo stopku. Príprava oceňovania bola v plnom prúde, dokrútky o učiteľoch boli spracované, hľadali sme možnosti podujatie realizovať. Nebolo

to možné, preto chceme túto ceremóniu premiestniť a realizovať prostredníctvom videa na našich internetových médiách. Bližšie informácie zverejníme na našich internetových stránkach.

Športoviská v režime stand by

Regionálny úrad verejného zdravotníctva športovanie zakázal prakticky od sklonku minulého roka. Šport sa vykonáva iba na profesionálnej úrovni bez divákov a športovanie na úrovni miestnej a regionálnej je naďalej zmietaná neistotou svojho štartu či dohrávok. Športoviská po technickej stránke udržiavame v rovine pripravenosti, ak by športovanie dostalo zelenú. Na pretrase bol minulý rok najmä v otázke otvorenia mestského kúpaliska. Pracujeme tak, aby sme boli aj tu pripravení na prípadnú výnimku a kúpalisko by víťalo svojich návštevníkov. O všetkých novinkách budeme informovať, ak bude "Kupko pod Šancou" tesne pred svojím spustením. Za zmienku však nateraz určite stojí výjazdové rokovanie poslancov mestského zastupiteľstva s oboznámením sa s celkovou technickou situáciou, kde sme predstavili aj víziu ďalšieho smerovania tohto nášho letoviska. «

Deň učiteľ'ov za rok 2019

Od februára 2020 skloňujeme v každej sfére Covid – 19. V roku 2020 sa mnoho

knižnice, ktoré v sebe nesie prvky prezentácie a reprezentácie najlepších „Čimkov“ Materských škôl v Sabinove, ukázalo svoju parádu 28.3.2021 o 18.00 h na našej stránke Život v Sabinove. Celkovo sa predstavilo 12 malých recitátorov, ktorí sa odvážne postavili pred kamery v priestore kinosály, kde sme si pre nich pripravili izbičku s celou rodinou ČIM – ČIM. Ako aj pre deti aj pre nás, tvorcov to bola veľká skúsenosť postaviť sabinovské podujatia do roviny za kamerou a sprostredkovať vám tak milý zážitok. Je to momentálne jediná možnosť ako sa spojiť s publikom, tak ju neváhame využiť.

Zuzana, Vy vytvárate tzv. jedlé plastiky. Mohli by ste nám opísať, ako taká plastika vyzerá a z čoho pozostáva?

Záleží ako si plastiku zadefinujeme. Ja by som povedala, že ide o všetko, čo je vytvorené z jedlých modelovacích hmôt. Každá jedlá hmota má svoje špecifiká, na niektorú sa lepšie maľuje, s inou sa lepšie modeluje a iná je zas určená na jedlé sochárčenie. Ak je plastika väčších rozmerov, jej výplň volím podľa toho, či pocestuje niekam ďalej na výstavu alebo sa bude dávať na tortu. Ak je určená na výstavu, vnútro môže byť styrodur, polystyrén alebo alobal. Často aj drôtená konštrukcia vnútri. A ak je určená na konzumáciu, tak je vnútro z burizonovej hmoty.

Máte v tomto smere aj odborné cukrárske, resp. umelecké vzdelanie?

Cukrárske vzdelanie vôbec. Vyštudovala som niečo úplne iné. No úspešne som absolvovala výtvarný odbor v našej ZUŠ v Sabinove aj so záverečnými absolventskými skúškami.

Ako a kedy ste sa k tejto záľube teda dostali?

Veľmi náhodne. Keď sa nám narodil syn, tak som manželovi chcela upiecť tortu na jeho 40-tku. Bola síce strašná, ale z lásky. Nevedela som ani oddeliť bielky od žĺtkov, takže mal takú veľmi výživnú tortu pozostávajúcu z muffinového a perníkového korpusu (smiech). Potom som piekla sem-tam pre členov rodiny, až sa moja rodina nejak zväčšila.

Spomínate si aj na svoje "prvotiny"? : Pamätám si svoju prvú „objednávku.“ Išlo o terč so šípkami a ja som sa snažila farbiť hmotu z obchodu (nie cukrárskeho) farbami. Nedopadlo to dobre, pekne sa to celé drolilo a vôbec nedržalo pokope. A keďže mi nešlo do hlavy prečo, začala som pozerať na internete návody, postupy, a tak ma to nejak pohltilo. V cukrárskom svete je neskutočne veľa

Umenie z cukru

Stalo sa Vám niekedy, drahí čitateľa, že ste sa stali obeťou očného klamu? Ak áno, je dosť možné, že by ste sa nachytali aj pri výtvoroch Sabinovčanky Zuzany Kmecovej. Vyrába totižto jedlé plastiky, ktoré sú častokrát na nerozoznanie od tých nejedlých.

materiálov, techník a inšpirácií. Stále je sa čo učiť.

Máte pri tvorbe týchto výtvorov aj pomocníkov alebo pracujete sama?

Pri tortách mi pomáha manžel. Synátor je kvalifikovaný, stále ochutnáva materiály s ktorými pracujem (smiech). Všetky plastiky, maľby na torty robím sama. Niekedy mi manžel pomôže konštrukčne, ak napríklad prevážame niečo väčšie ďalej. Je cenný poklad a pomocník, ktorý ma v tom podporuje na 100 %.

Čo sa týka tematiky, vaše diela sú veľmi rôznorodé. Odkiaľ čerpáte inšpiráciu?

Snažím sa, aby každá moja torta, každý môj výtvor bol originálny. Aj keď sa

musím priznať, že veľa vecí robím podľa už existujúcich obrazov alebo podľa sošiek, búst. Niekedy ma prekvapí aj nepatrný detail. Internet je skvelý zdroj. Snažím sa inšpirovať i našimi najlepšimi cukrárskymi umelcami, ale aj svetovými. I keď oni sú mi ešte na svetelné roky vzdialení. ☺

Vaše výtvary boli súčasťou rôznych domáciach, ale aj medzinárodných súťaží. Ktoré považujete za tie najvýznamnejšie?

Najvýznamnejšie pre mňa boli moja prvá slovenská a prvá medzinárodná súťaž. V tej slovenskej som sa prvýkrát stretla naživo s našimi najšikovnejšími cukrárkami. Vyhrala som zlatý pohár a skoro som odpadla (smiech). A potom medzinárodná súťaž vo Varšave, v ktorej nás podporil aj náš pán primátor. Viezli sme so sebou aj pozornosti zo Sabinova pre organizátorov. Tam boli moje dielka tiež ocenené, čo ma prekvapilo. Špeciálne to bolo ale v tom, že sme tam išli 3 kamarátky s rodinkami. Bol to úžasný výlet a skvelá skúsenosť. Atmosféra bola tiež neopísateľná a k tomu ešte aj tony rôznych zmrzlín zadarmo. Občas, keď sa pošťastí, moju prácu uverejnia aj v známom svetovom cukrárskom časopise. To ma vždy poteší a motivuje ešte viac.

Venujete sa vo voľnom čase aj iným záľubám?

Keď je vonku pekne, najradšej s manželom a synom chodíme do našej prírody, do lesa na huby. Je to naša (moja) najväčšia vášeň. Kedysi sme jazdili aj na motorkách, ale to už bolo dávno – teraz nie je čas.

Čaká Vás v najbližšej dobe nejaká ďalšia zaujímavá súťaž alebo spolupráca?

Medzinárodných spoluprác mám dohodnutých zopár, no neviem, ako to budú časovo stíhať. No tie, kam ma pozvali svetoví umelci, by som chcela spraviť.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa kreatívnych nápadov vo vašej práci. <<

ZA ODCHÁDZAJÚCIM VOJSKOM

Sabinovské ulice ostaly prázdne. No, nemožno povedať, že úplne prázdne, lebo autá mešťanov sabinovských vesele zametajú prach, ktorý by ináč museli nádenníci zametať a odnášať do Torisy. Na jednej strane má sabinovské občianstvo výhodu, ale na druhej strane by zase ono všetečné autá povyhadzovalo. Veru nie je to veľká hostina oblyzovať zmrzlinu a pritom oblaky prachu do seba dýchať. Ale dosť o tom, komu sa nepáči veľkomestský život v Sabinove, nemusí tu bývať.

V utorok ráno za zvukov hudby odchádzali naši čiperní vojačkovia na letné stanice, ak sa nemilým, niekde ku Orlovu. Ťažko povedať, že ako sa lúčili jednotlivci od svojich najdrahších. Isté je, že odišli a že nám je bez nich veru smutno. Kde-tu ešte vidno po uliciach uniformu, ale to nám nechali azda na ukážku, lebo ved nebyť vojakov v Sabinove, ani by sme nepotrafili na Švabľuvku.

Veru niet chodníčka, ktorým by sa naši vojaci neprechádzali. A teraz? Vidíš len stromy skláňajúce sa jeden k druhému. Nič ťa neteší v Sabinove len nádeja, že zanedlho zaznie pochod ulicami sabinovskými, podľa ktorého budú kráčať naši vojaci do svojich príjemných kasáreň – uspokojuje našu myseľ.

Preto vráťte sa mládenci čím skôr medzi nás, aby sme nemuseli žialiť za vami. My vám sľubujeme, že až sa vrátite, v Sabinove o prachu nebude ani stopy a autá nás ušetria od ich smradu.

PREČO SABINOV UPADUJE?

Keď vystúpime na hrebeň našej obľúbenej „Švabľuvky“ a rozhliadneme sa z ôkol—vôkol, zaskveje sa nám pred naším zrakom rozkošné údolie a na ňom ležiace mestečko Sabinov, s vyčnievajúcimi zrúcaninami bášť, kedysi slávnych hradieb. Na prvý pohľad

Sabinov v regionálnej tlači v prvej polovici existencie ČSR

red.

V lete 1927 odišli na cvičenie vojaci sabinovských kasární Horského práporu X. na obvyklé cvičenie do okolia slovensko-poľských hraníc. Autor pociťuje smútok z ich dočasného odlúčenia. Predsa len tunajšia posádka tvorila neodeliteľný kolorit mesta, veď približne každý piaty obyvateľ mesta bol vojak. Tí tu mali čulé kontakty s miestnymi, utrácali peniaze, omladzovali mesto a dávali mestu sčasti kozmopolitný charakter, pretože pochádzali z rozličných kútov Československa od Ašu až po Jasyňu na Podkarpatskej Rusi.

Ďalší článok s názvom **Prečo Sabinov upaduje** s nostalgiou spomína na staré prosperujúce časy Sabinova a porovnáva ich so súčasným neutúšeným stavom. Príčinou podľa autora sú politické strany, presadzujúce len vlastné záujmy, nehľadiac na celospoločenský záujem.

Po takmer 100 rokoch sa nič nezmenilo...

zbadáme, že tu kedysi žili ľudia podnikaví a dobrí hospodári. Veď kde sa len ohliadneš, vidíš strom vedľa stromu, ktoré dodávajú Sabinovu malebnosti. Len škoda, že zakladatelia starobylého Sabinova pomreli a že žijeme v dobách politických nesvárov, ktoré znemožňujú

naším zástupcom v obci hospodáriť tak, ako hospodárili kedysi v Sabinove kolonizovaní Nemci. Ich sláva v Sabinove už zapadla.

No zastavme sa trochu v mestečku samom a nahliadime do mestského domu. Okolo zeleného stola zasadať naši zástupcovia složení z niekoľko strán. Zákon o tajnom hlasovaní im umožnil dostať sa na toto zodpovedné miesto, aby riadili osudy občanov sabinovských.

Lež ako nás klame tá demokracia v praxi. Nie je ona chápaná, ba naopak, je využívaná k stranickým bojom.

Keď odborník agrárnik nájde a predloží spôsob, ktorý by umožnil obci, nielen, z neblahých hospodárskych pomerov vyviaznúť, ale i túto na úroveň iných konsolidovaných obci postaviť, tu nepriatelja agrárnikov jednomyselne postaví sa proti návrhu a tento padne. Nevie, čo hodlajú podniknúť títo naši zástupcovia v obecnom zastupiteľstve, aby tak ohromná obecná prírážka bola znížená, cesty upravené a financie mesta Sabinova zlepšené, ktoré by reprezentovali predvojenný stav hospodársky mesta Sabinova?

Bez investícií mesto nedokáže nič. Ak mesto nedá peniaze do obchodu, konsolidácia je nemožná. Predávať majetok je ľahko, ale kupovať ťažšie. Každý však vie, že bez obchodu niet existencie a obzvlášť ak sa jedná o existenciu obce.

Preto apelujeme na našich zástupcov obecného zastupiteľstva, aby už raz videli biedu občiansiva. Nevie, či sa naším p. zástupcom páči po tých deravých trotoároch prechádzať? A ulice? – tie už mali byť pred piatimi rokmi asfaltované. Z mestského domu počúvame lichotivé sľuby, ale skutkov nevidíme. «

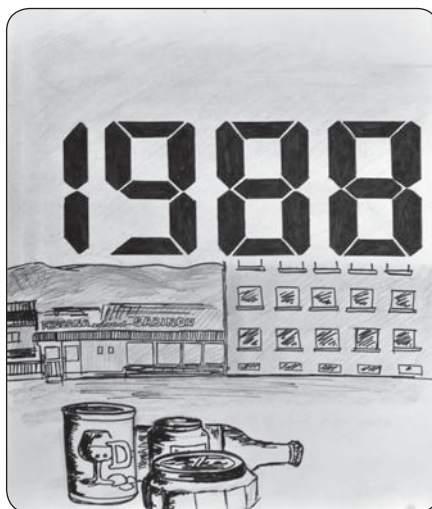
Publikované v pôvodných verziách, ktoré vyšli 17. júla a 24. júla 1927

Ovocinárska tradícia Sabinova a okolia 9

-red-, foto: Krajské múzeum v Prešove, Prešovské noviny a Prelika, a.s. Prešov

Rok 1988 bol úspešný. Výrobné úlohy boli nielen splnené, ale značne prekročené, čo súviselo s veľmi dobrou úrodou najmä marhúľ a jablák. Oproti predchádzajúcim rokom sa zvýšila výroba na cca 5200 t (o 144 %) zásluhou orientácie na cenovo prístupnejšie druhy (oranž, limo, ovocity), pre ktoré boli zabezpečené suroviny (mrazená karotka z Poľska).

Po celý rok bol mimoriadny záujem o všetky druhy ovocných nátierok, avšak

Obrázok z podnikovej kroniky

pre nedostatok polotovarov (najmä marhúľ) bola v I. polroku obmedzená výroba džemu. Pre nedostatok slivkovej pasty

Umývací linka vo Frucone, pri obsluhu zberacieho rámu sú Mária Pavelová a Terézia Džačovská.

a sušených sliviek z dovozu dosiahol objem výroby slivkového lekváru iba 65 %.

Zvýšený záujem na trhu sa prejavil aj u džúsov a kalných štiav, no pre technické nedostatky v uzatváraní podnik nedokázal uspokojiť odberateľov inovo-

Pokračovanie na s. 14 »

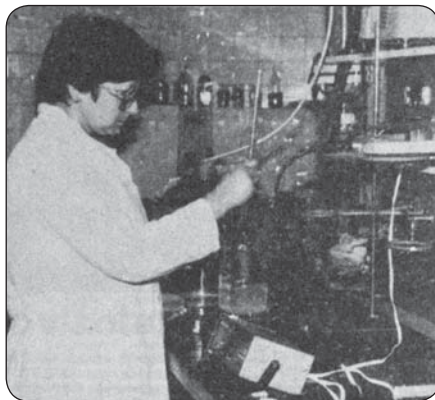
Pokračovanie zo s. 11 »

vaným výrobkom Helada (z plánovaného množstva 750 t sa vyrobilo len 300 t), čo ovplyvnilo celkové plnenie výroby džúsov iba na 71 %.

Helena Petrušová (vľavo) a Veronika Hadzimová pripravujú jahody na výrobu džemu, 1987.

Plán výroby ovocného dezertného vína bol prekročený (106%) zvýšeným podielom čerešňového a ríbezľového, čím sa riešilo využitie týchto prebytkových surovín. Pre nedostatok polotovarov a čiastočne pracovníkov bola

Mária Kočanová v závodnom laboratóriu zisťuje hladinu cukru v konečných produktoch tejto konzervárne, 1987.

výroba ovocného bowle splnená iba na 70 %.

Aj keď výrobe kompótov bola venovaná mimoriadna pozornosť, nepodarilo sa splniť plánovaný objem 3300 t (vyrobilo sa 3238 t).

Tento rok boli na trh uvedené inovatívne výrobky, ktoré sa veľmi dobre uviedli na trhu. Išlo najmä o výrobok Jelka a Fruktela.

Prvomájový sprievod pracovníkov sabinovskej konzervárne, 1988.

Sterilizácia jahôd, po ktorej vzniklo desiatok kilogramov jahodového pretlaku. Ten potom putuje do mliekarní na výrobu ovocných jogurtov, 1987.

Problémy tohto roku sa vyskytli z nedostatku polotovarov. Dnes nepochopiteľný bol problém v zásobovaní cukrom, s nedostatkom obalov, ich kvality (plechovky, viečka), etikiet a pod.

V rámci inovácií boli vyrobené tieto druhy výrobkov:

Ovocné rôsoly Jelka:

- jablkový, 27 t
- jablkovo-pomarančový, 23 t
- malinovo-jablkový, 36 t
- z červených ríbezlí, 42 t

Sirup grapefruitový, 50 t

Ovocit jahodový, 101 t

Ovocit pomarančový, 295 t

Helada – pomarančový nápoj, 292 t

Fruktela:

- jahodová, 41 t
- z čiernych ríbezlí, 37 t
- malinová, 41 t

Celková hodnota inovovaných výrobkov bola 10 409 000 Kčs. Plán bol ale vyšší, 12 249 000 Kčs. Príčiny nesplnenej výroby boli technické problémy pri uzatváraní obalov.

V priebehu I. štvrťroku sa zodpovední pracovníci podniku zúčastňovali kontraktčných jednaní. Zmluvy boli uzatvárané na všetky druhy poľnohospodárskych surovín v množstvách potrebných na plán výroby. V mesiacoch apríl a máj bola vykonaná obhliadka úrody vo všetkých lokalitách východoslovenského kraja. Predpokladala sa dobrá úroda jahôd, ríbezlí, marhúľ a jablák. Predpoklad úrody čerešní vo všetkých oblastiach sa javil ako podpriemerný, nákup čerešní bol splnený na 89 %. Výpad čerešní bol riešený dovozom višní z Rumunska a Maďarska, z ktorých nakúpili 65 ton.

V správe podniku za rok 1988 vyplynul i smutný fakt, že z roka na rok v kraji ubúda sliviek z dôvodu šíriacej sa choroby „šárky“. Aj preto sa podarilo splniť nákup sliviek len na 65 %. Kvalita do-

dávaného ovocia mala niektoré nedostatky, najmä červivosť, ktorá sa nedala zistiť vždy pri preberaní od dodávateľov v zberniach DOVP a Zeleniny. Spracovanie jahôd bolo tiež problematické, pretože podnik nemal vhodné skladovacie priestory na preskladňovanie jahôd. Pre zefektívnenie zvozu a manipulácie so surovinami podnik navrhoval zakúpiť 2000 ks prepravných obalov na zvoz bobuľovitého ovocia (kontajnery), zvoz jablák veľkokapacitnými kontajnermi

a zvoz lesných plodín prepravnými obalmi PE.

Vybrané suroviny nakúpené v roku 1988 podnikom Frucona, závod Sabinov:

- Jahody: 219,5 t
- Čerešne: 552,7 t
- Višne: 66,5 t
- Ríbezle čierne: 55,1 t
- Ríbezle červené: 420,5 t
- Maliny záhradné: 39,9 t

- Maliny lesné: 61,7 t
- Ringloty zelené: 120,8 t
- Broskyne: 54,2 t
- Hrozno: 143 t
- Slivky bystričky: 1057,80 t
- Marhule: 1112,1 t
- Hrušky: 175,60 t
- Jablká konzumné: 1481,3 t
- Jablká padané: 20457,10 t
- Karotka: 229,90 t
- Paprika zelená: 195,70 t <<

pokračovanie v ďalšom vydaní

V roku 1988 vývojové stredisko Frucony vytvorilo výrobok **JELKA - nízkoenergetický ovocný rôsol**.

Vyrábala sa zo sterilizovaných (aseptický skladovaných) polotovarov. Šlo

o skupinu nízkoenergetických výrobkov, v ktorých je obsah sacharidov v porovnaní s bežnými ovocnými nátičkami znížený o cca 30 %, pričom má zároveň zvýšený obsah ovocnej sušiny o 10 %, čo bolo v súlade s požiadavkou zásad racionálnej výživy znížovať spotrebu cukru vo výžive. Energetický obsah bol cca 600 kJ/100 g výrobku.

Výrobok mal viacúčelové použitie, bol vhodný:

- 1. na priame použitie**
 - ako ovocná nátička
 - na prípravu dezertných pohárov
- 2. po ohriatí na**
 - dezertné želé
 - tortové želé

Výrobok sa ohrieval vo vodnom kúpeli do stekutia. Potom sa rôsolom zalieval pripravený dezert, torta a pod. a nechal v chlade stuhnúť. Výrobok JELKA sa vyrábala v 6 trhových druhoch:

- jablčný
- jablčno - pomarančový

- jablčno-grapefruitový
- malinovo-jablčný
- z červených ríbezlí
- z čiernych ríbezlí

SPOMÍNANIE

Dňa 17.4.2021 uplynie 5 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný ocko, dedko a pradedko

ALEXANDER VÉGŠO.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku a modlitbu.

Spomíname na teba s láskou.

S úctou a láskou a hlbokým zármutkom si navždy spomíname na našu mamku, babku a prababku

MARGITU ANTOLOVÚ,

ktorej uplynulo 1. apríla 10 rokov, čo nás navždy opustila.

S láskou a úctou si na ňu spomínajú syn Ján, Pavol, Peter s rodinami, dcéra Jarmila s rodinou, syn Vlado.

„Ešte raz vyjsť do poľa, ešte raz môcť potešiť sa jarou. Ešte raz vidieť kvitnúť lúky, žltnúť obilie, ešte raz počuť vtáčí spev. Ešte raz rozlúčiť sa so životom ako s darom...”

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že 8.3.2021 nás navždy opustil náš milovaný manžel, zať, otec, dedko, brat, švager, ujo a strýko. pán

PAVOL PAGURKO.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili poslednej rozlúčky a odprevadili ho na jeho poslednej ceste. Ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti, ktorými ste sa snažili zmierniť náš hlboký žiaľ. Smútiaca rodina.

„Odišiel si tiško z nášho života, ale ty ostaneš tu stále s nami v srdciach tých, ktorí ťa milovali.”

Dňa 4.4.2021 uplynulo 20 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a dedko

JOZEF OSIF.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku a modlitbu. S láskou spomínajú manželka a deti s rodinami.

„Vyhasli oči plné lásky našej drahej mamičky, nevyhasnú však nikdy na ňu v srdci naše spomienky.”

Dňa 3.4.2021 uplynulo 5 rokov, čo nás navždy opustila naša mamka a manželka

VALERIA KRAJŇÁKOVÁ.

Ďakujeme všetkým, ktorí s nami venujete modlitbu a tichú spomienku.

S láskou manžel a deti Lucka a Eľka.

ANDREJ BAŠISTA

26.3.2021 uplynul rok, čo už nie si s nami, Ale stále veľ mi chýbaš medzi nami. Fotky a spomienky máme, hlavne však v srdciach ťa navždy máme, preto na teba nezabúdame.

S láskou spomínajú manželka Mária, dcéry Ľudmila a Mariena s rodinami, syn Pavol s rodinou a celá blízka rodina.

Dňa 2. marca 2021 sme si pripomenuli 35. výročie, kedy nás navždy opustil, manžel, otec a dedko

JÁN SLUVKA.

S láskou a úctou spomínajú manželka Anna a synovia s rodinami.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

„Utíchlo srdce, utíchol hlas, mal si rád život a všetkých nás. Odišiel si navždy, túžil si žiť, ale osud to tak zariadil, že musel si nás tak nečakane a navždy opustiť.”

Dňa 21.3.2021 uplynulo 5 rokov, čo nás navždy opustil

DUŠAN CEPERKO.

Tí, čo ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú modlitbu a spomienku. S láskou spomína rodina Ceperkova.

Oznamujeme občanom Sabinova, že od nového roku v rubrike Spomienky nebudeme uverejňovať spomienku na nedožitú narodeniny. Ďakujeme za pochopenie.

Veď sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko a ktorý priviedol mnoho synov do slávy, cez utrpenie zdokonalil pôvodcu ich spásy... i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou

(Hebrejom 2:10,14-15).

OZNÁMENIE O SPOPLATNENÍ SPOMIENOK A POĎAKOVANÍ

Oznamujeme širokej verejnosti, že uverejňovanie spomienok či poďakovaní s textom alebo fotografiou je spoplatnené.

Cena za oznam je 5,00 eur. Platbu je potrebné realizovať v MsKS v Sabinove vždy do 21. dňa v mesiaci, v pracovných dňoch od 8.00 – 16.00 h.

STOROČNICA ORGANIZOVANÉHO ŠPORTU V SABINOVE 100 ROKOV FUTBALU

M. Novický, foto: archív klubu

VZNIK FUTBALOVÉHO KLUBU

Organizovaný šport v kráľovskom meste Sabinov oslavuje svoju storočnicu. Aj pred rokom 1921 sa v meste organizovali športové aktivity, dokonca vznikli aj niektoré športové krúžky, no oficiálny športový klub vznikol až v spomínanom roku. Z historických zápisov pána Jána Tomčáka sa dozvedáme, že kľúčovým dňom bol 27. marec 1921. Tento deň valné zhromaždenie športu chtivých obyvateľov mesta rozhodlo o založení športového klubu pod názvom „Sabinovský atletický klub“ (SAC). Spolu s ďalšími piatimi športami (cyklistika, plávanie, tenis, atletika a „kĺzanie“ – korčuľovanie), tak vzniká aj futbalový odbor. Prvým odborovým vedúcim pre futbal bol pán Ľudevít Cirbus. Na základe prijatých stanov bol odbor prihlásený do Slovenského futbalového zväzu s celkovým počtom 73 platiacich členov a mal 26 aktívnych futbalistov. Hlavnou úlohou novovzniknutého klubu bolo získať hraciu plochu. To sa podarilo. Na trhovisku pri potoku Šomka sa z iniciatívy členov, ich úsilím, ale aj za pomoci príslušníkov miestnej posádky nerovný terén prispôbil na hraciu plochu. Prostredníctvom usporiadaných zbierok

Dobová fotografia futbalistov Slávia Sabinov z roku 1924.

a z výťažku pri usporiadaní zábav získali prostriedky na zakúpenie lopty, či jednotného oblečenia pre hráčov. Základnú jedenástku v tej dobe tvorili: Varga Juraj, Konig I., Tomčák I., Zmil, Leššo Anton,

– za účasti športovcov z Košíc a Prešova. Najväčšiu zásluhu na založení klubu ako aj na rozvoji telovýchovy v Sabinove mal v tomto období Dr. Schütze, vtedajší mestský lekár a predseda klubu.

Grodžinský, Cirbus Ľudevít (bol aj prvým trénerom, aj keď v danej dobe ešte tréneri neboli, trénoval najšikovnejší hráč), Vargovčík Alex a vojaci miestnej posádky Schlimp, Schnábel a Schlenz. Takto sa začala písať história futbalu v Sabinove. Ešte v tom istom roku usporiadal klub ľahkoatletický závod v Sabinove za účasti miestnej posádky, ako aj cyklistické preteky na trati Sabinov – Košice a späť

Dobová tlač, denník „Slovenský východ“ zo dňa 30. mája 1924 priniesol športovú informáciu, kde v stručnej správe oznámil vznik nového klubu **ŠK Sabinovská Slávia**. V podstate išlo o premenovanie a oživenie činnosti klubu SAC Sabinov. Zaujímavosťou je, že tento denník si veľmi obľúbili priaznivci futbalu na východe Slovenska. Bol nápomocný Východoslovenskej futbalovej župe (VFŽ resp. VsFŽ) tým, že až do roku 1937 uverejňoval úradné správy, delegácie rozhodcov na stretnutia, ale aj správy z priateľských aj majstrovských zápasov. Upútal aj tým, že venoval celú poslednú stranu hlavne futbalu. Od roku 1938 to bol denník „Novosti“, ktorý prevzal úlohu Slovenského východu a bol jeho športovým nasledovníkom. V roku 1926 bol založený ďalší robotnícky futbalový klub, ktorého činnosť trvala len dva roky. Z aktívnych hráčov tohto robotníckeho klubu spomenieme Karola Pijuru, Rudolfa Tamaškoviča, Eleka Königa, Imricha Kovaľa, Vojtecha Broša a Jána Šoltysa. «

Na fotografii sú hráči SAC Sabinov z roku 1924

Pokračovanie v májovom čísle Spravodajcu

90 rokov turistiky v Sabinove

D. Blaščák, M. Grešák,
R. Perdík, foto: archív klubu

Z iniciatívy KSČT Sabinov (Klub československých turistov) a za výraznej podpory Mestského zastupiteľstva Sabinov (mesto poskytlo zadarmo pozemok a drevo za symbolickú cenu) sa v pohorí Čergova na Sabinovských Dvoroch (dnes Červená Voda) začala v rokoch 1931-1934 stavať turistická chata.

Chata sa stavala svojpomocne za pomoci členov KČST: Chmelár, Pastýr, Horovits súrodenci Gallého, bratia Liegle-rovci, Bohuková, Fiedler, Vranovský, Krišek a ďalší. Sprístupnená bola v roku 1934 turistom KČST Sabinov, ktorý bol jedným z odborov telovýchovnej jednoty. Počas vojny bola chata poškodená. Po jej skončení bola opravená a znova poskytovala zázemie pre turistov, lyžiarov ale aj širokej verejnosti. Táto chata slúžila pre potreby turistov a lyžiarov 40 rokov. Prispela aj

Chata na Golej.

k zvyšovaniu počtu členskej základne turistov a lyžiarov. V jej blízkosti sa začali organizovať lyžiarske preteky.

Vôbec prvá chata v okolí Sabinova bola chata na Golej. Patrila loveckej spoločnosti, ktorá ju požičiavala lyžiariom v zimnej sezóne pri organizovaní horských prechodov.

V rokoch 1930-1935 sa často využívala nocľaháreň v obci Kyjov, z ktorej sa organizoval hrebeňový prechod: Kyjov - Minčol - Priehyba - Čergov - Lysá - Sabinov. Na tento prechod sa turisti vydávali aj cez leto.

Turisti zo Sabinova organizovali prechod pravidelne každú sezónu už od roku 1930. Z Lysej starým úvozom cez Kamennú do vtedajšej Šomy. Oblúbenou turistikou na lyžiach bola aj hrebeňovka: Sabinov - Kohút - Marduňa, ale aj Sabinov - Bachureň - Lipovec, ktoré absolvovali aj niekoľkokrát ročne. V rokoch 1931-1933 bola postavená tiež Chmelárova chata, ako prvá chata na Lysej (Lyžiarska spoločnosť Ahoj).

Prešovský KČST postavil v rokoch 1929-1931 kamennú chatu na Čergove s výdatnou podporou sabinovského horského práporu a bardejovskej posádky.

V roku 1934 boli vyznačené turistické chodníky Sabinov - Hertník (zelená), Minčol - Osikov (modrá) a Šariš - Bardejov (červená). O označenie sa starali hlavne prešovskí turisti.

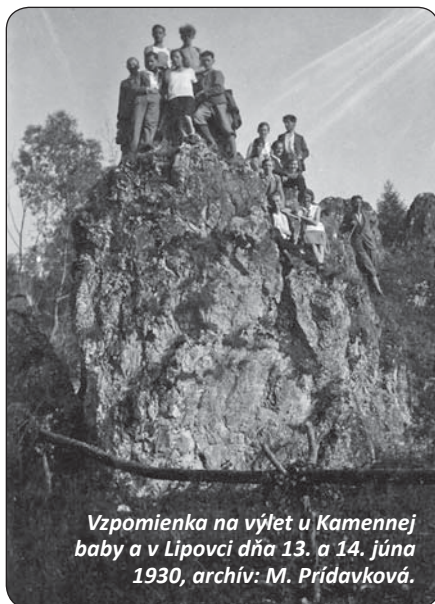
Samotná prvá zmienka o sánkarskom a lyžiarskom odbore bola v Sabinove už v roku 1924. KČST v prehľade odborov uvádza v Sabinove 85 členov. Ešte predtým svoje aktivity vyvíjala v rokoch 1911-1912 prešovská pobočka Karpatského spolku, ktorý organizoval turistické večierky spojené s prednáškami. No konzervatívne obyvateľstvo v Sabinove to neprijalo.

Nemôžeme zabudnúť, že o rozvoj lyžiarskej turistiky, lyžovania a cyklistiky sa pričínili aj vojaci z cyklistického práporu CP4 z miestnych kasární Jána Jiskru z Brandýsa. Lyžiarsky šport v našom meste sa datuje príchodom novej vojenskej posádky z horského pešieho práporu po prvej svetovej vojne asi v roku 1923 - 1924, keď vojaci na Šanci a Gergeľovke začali s výcvikom na lyžiach.

Pri lyžiarskom výcviku ich chodili okukovať 12 až 16 roční chlapci, ktorí dovtedy poznali iba korčuľovanie a sánkovanie. Lyžovanie ich tak očarilo, že si prvé lyže začali vyrábať z dyhy zo sudov. Rozrezané po dĺžke a spojené kúskom dosky sa

Chmelarová chata 30-te roky
archív: P. Ploskuňáková.

Vzpomienka na výlet u Kamennej
baby a v Lipovci dňa 13. a 14. júna
1930, archív: M. Prídavková.

Zimná nálada v horách nad Rožkovánami,
december 1930, archív: J. Miko.

Výstavba chaty na
Červenej Vode 1932,
archív: p. Ploskuňáková.

Lačnovský kaňon 1930.

podobali na tie skutočné lyže. Na viazanie špičky použili kúsok remienka a na päť kúsok drôtu alebo špagátu. Časom sa stali majstrami a dokázali podľa vzoru vojenských lyží ohýbať tie svoje, z tvrdého dreva varením alebo nad ohňom. Zdokonaľovalo sa aj viazanie. Najprv doštička s päťou na záväzku (šarnyr) potom „bilgeri“ s pevnou päťou, následne remeňové viazanie „hnitveld“. Toto boli začiatky lyžovania v Sabinove. Keď prví nadšenci vyrástli v chlapov a zakúpili si prvé lyžiarske výstroje, mohli sa na sklonku dvadsiatych rokov začať organizovať prvé lyžiarsko-turistické prechody. Prechody sa organizovali cez hrebene okolitých hôr zo Sabinova cez Kohút a Marduňu do

Lipian a vlakom späť. Medzi prvých priekopníkov lyžiarskeho športu patrili: Július Chmelár, Belo Miko, Štefan Vranovský, G. Fiedler, Vojtech Pastýr, Puby Horovits, bratia Kriškovci, bratia Ciskovci, bratia Gargalovičovci, bratia Liepterovci, súrodenci Gallého a ďalší.

Zjazdové lyžovanie a slalom sa uskutočňovali na Šanci v Sabinove, Kopcovej, prípadne na Lysej podľa snehových podmienok. Cvičnou lúkou zostal Šanec a Gergeľovka, kde sa nacvičovali základy obrátov na lyžiach: plúženie, telemark (oblúk vpravo alebo vľavo v prašane), krištiánka s prívratom alebo preskokom. «

Pokračovanie v májovom vydaní Spravodajcu

Lyžiari 30-te roky, archív: J. Miko.

TURISTICKÉ OKIENKO

M. Grešák, foto: archív klubu

Pozdravujem všetkých čitateľov nášho turistického okienka. V marci sa zima ešte držala a snehové podmienky pre bežecké lyžovanie boli hlavne vo vyšších polohách stále dobré. Kto chcel, mal dostatok možností to plne využiť. Pre tých, čo bežky tejto zimy vyžívali viac alebo menej, sa otvorili ďalšie možnosti pešej turistiky alebo bicyklovania. V nižších polohách sa sneh rýchlo strácal a zanechal po sebe znova zmenené zákutia, ktoré pred časom vyzerali nejaké inak. Jedným z takýchto miest je určite skalné prepadisko Parkaň. Je až neuveriteľné, ako erózia napreduje a mení miesta nám dobre známe. Rok čo rok sa príroda mení, vegetácia, sneh, mráz a voda robia svoju robotu naozaj dobre a staré fotografie o tom svedčia. Ani pohorie Bachureň nie je v tomto výnimkou. Môžete sa o tom presvedčiť sami, ak tieto miesta navštívite.

Ponúkame zopár tipov na prechádzku alebo túru lesmi, lúkami a miestami pre niektorých dlhodobo známych a pre niektorých miesta, o ktorých iba počuli a chceli by ich navštíviť. Turisti nášho klubu ich v mesiaci marci absolvovali.

6.3.2021 Sabinov – Kohút – Sabinov

Trasa: Sabinov – vyhliadková veža na Šanci (poskytuje výhľad na celý región Šariš od Šarišského hradného vrchu, Hradovú, Zobranu, Malkovskú hôrku, cez Makovicu, Bodoň, Lysú, Čiernu Horu až po Šimonku) – sedlo nad Švabľovkou – Kohút – sedlo pod Kohútom – po žltej značke do obce Jakubová Voľa – cyklochodníkom do Pečovskej Novej Vsi – za obcou lávkou cez rieku Torysu – lesnou cestou k Džandžurovej džure – sedlo nad Švabľovkou – Sabinov. Dĺžka trasy 23 km, stúpanie 761 m, klesanie 764 m.

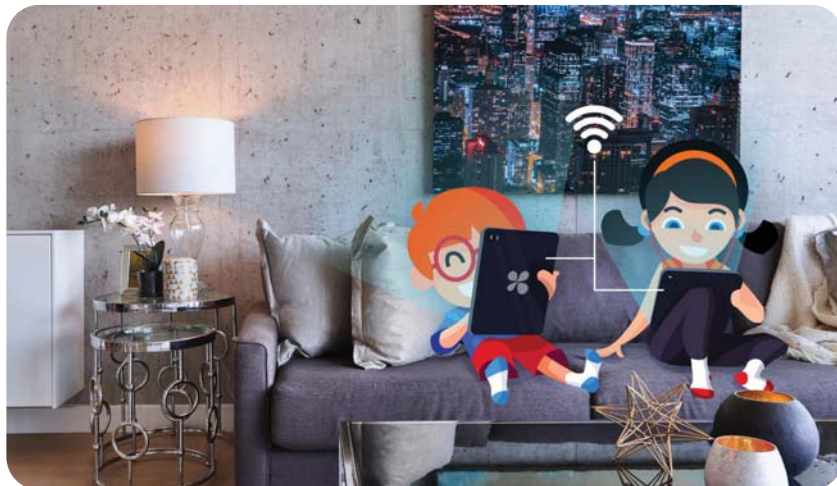

Pohľad na Hanigovský hrad a kostol z lúk nad Jakubovou Voľou.

15.3.2021 Výstup na Mindžovu a Parkaň.

Trasa: studnička za Uzovskými Pekľanmi – modrou značkou na Mindžová sedlo – Mindžová – útulňa Chotarna – Parkaň – lesnými cestami na Ortáš – a lúkami späť k studničke. Dĺžka túry 10,2 km, stúpanie 499 m, klesanie 478 m. «

optický internet digitálna televízia telefonovanie
i n t e r n e t o v é s l u ž b y

Spájame to, čo vás baví!

Internet a televízia už za 9,⁹⁹ €

- ✓ expresný neobmedzený internet
- ✓ bezplatný 14-dňový TV archív na 90+ TV
- ✓ bezplatná videopožičovňa s 300+ filmami
- ✓ mobilná aplikácia zdarma v počítači aj v mobile
- ✓ nekonečná záruka a bezplatná výmena zariadení

Zavolajte nám na **0850 888 019**, alebo napíšte e-mail na: **zakaznik@flexi.sk**.

Zistite, aké služby sú
dostupné u vás doma!

www.flexi.sk/dostupnost

ukáž

Flexi služby na sieti **Fibercon**.

Spravodajka mesta Sabinov • mesačník, vydávaný na území mesta Sabinov. Vydavateľ: Mestské kultúrne stredisko v Sabinove, Janka Borodáča 18, 083 01 Sabinov, IČO: 00149683. Vaše príspevky môžete poslať na tieto mailové adresy: riaditel@kulturmestredisko.sk a adin@adin.sk. Redakčná rada: predsedníčka Zuzana Hudáčková, Mgr. Daniela Lenková, Mgr. Alžbeta Šoltisová, Ing. Peter Vargovčík, Ing. Vlasta Znančová, Mgr. Jozef Váhovský. Redakčná rada si vyhradzuje právo úpravy, krátenia, prípadne neuverejnenia dodaných textových a fotografických materiálov. Spravodajka mesta Sabinov vychádza do 14. dňa v mesiaci. Materiály dodané po redakčnej uzávierke (vždy 21. deň v mesiaci) nemusia byť uverejnené. Pre MšKS vyrobila spoločnosť ADIN, s.r.o., e-mail: robertvico@gmail.com. Náklad 3550 ks. Distribúcia Slovenská pošta, a.s. Evidenčné číslo EV 692/08. ISSN 1338-9238.